

PARTIJOS GYVENIMAS

Kelti kolūkių komunistų vaidmeni

Sprendžiant naujus uždavinius, iškeltus tolesniams žemės ūkio išvystymui, didelį darbą turi atlikti kolūkių komunistai. Jų pareiga sistemingai dirbti su plačiosiomis masėmis, aiškinanti kolūkietiems partijos ir vyriausybės nutarimų svarbą, organizuoti juos šiu nutarimų vykdymui.

Šia linkme nemažą darbą atlieka „Sėtekšnos“ kolūkio komunistai Macijauskas, Stanėnas, Žvirblis: nuolat lankosi brigadose, kur pravedamuose gamybiuose susirinkimose aiškina partijos ir vyriausybės nutarimus, atskleidžia darbe prielėstę trūkumą priežastis, pataria, kaip juos pašalinti. Geral yra tai, kad šio kolūkio komunistai dirba ne vien. Jie turi aplie save susibūrė plati aktyvą — komjaunuolius, agitatorius.

Išvystytas aiškinamasis darbas davė savo rezultatus. Šiemet kolūkyje žymiai sustiprėjo darbo drausmė, išvengta darbų eiliškumo. Daug naudos davė partinės organizacijos iniciatyva organizuotas socialistinių lenktyniavimas. Čia lenktyniauja atskiros brigados tarpusavyje, o taip pat su kaimyninto „Atžalyno“ kolūkio brigadomis. Lenktynių rezultatai tikrinami lankantis vieni pas kitus.

Perėjus prie lygiagretaus visų darbų vykdymo, pasiekėti nebogi rezultatai. Pavaario sėja

buvo atlikta 10 dienų anksčiau, negu pernai, žymiai prapleisti linų, kukočių ir kitų kultūrų pasėliai. Kultant rugius, iš hektaro vidutiniškai gaunama po 9,5 ctn, tai — keliais centneriais viršija pernai metų derilių. Žymiai didesnis derilius bus gautas iš kitų grūdinii kultūrų. Laukų derlingumui pakelti gaujasi naudojamos durpės. Jų jau išvežta daugiau 3.000 tonų.

Kolūkio komunistai nuolatos domisi gyvulininkystės vystymo ir jos produktyvumo klausimais, šaltina fermų darbe pasitaikančius trūkumus, padeda gyvulininkystės darbuotojams gerinti gyvuliu priežiūrą. Apie tai kalba faktai. Lyginant su pernai metais, raguočių skaičius padidėjo 36, kiauliu — 10, aviliu — 59. Iš kiekvienos karvės primelžta beveik 100 kg daugiau pleno, negu per tą patį praeitį metų laikotarpi. Padidėjo mėsos gamyba.

Visai kitokia padėtis yra tuose kolūkuose, kur komunistai abejingai žūri i visuomeninio ūkio vystymą. Palyginti imkime „Socializmo keltu“ kolūkio partinę organizaciją. Ši organizacija yra gausi, sistemingai renkasi i susirinkimus, kuriuose svarsto svarbius ūkinius klausimus. O kokie gi rezultatai? Jie yra blogi. Viso to priežastimi yra komunistų neaktyvumas. Susirinkime priimti nutarimai dažnai

iteka tik popieriuje, nes nėra jų vykdymo kontrolės. Komunistsiams duotu ipareigojimų vykdymas netikrinamas. Susidarius tokiai padėciai, komunistai retai lankosi brigadose, fermose, neujaucia reikalo pasikalbėti su kolūkiečiais, iškelti trūkumus. Dėl to partinė organizacija beveik neturi neparlino aktyvo. Slipnai dirba agitatorai.

Kolūkyje metai tš metu vilkinami lauko darbai, nekyla grūdinii kultūrų derilius, sumažėjo pleno ir mėsos gamyba. Šie klausimai ne kartą buvo svarstyti partinės organizacijos susirinkimuose, kolūkio valdybos posėdžiuose. Bet gana to. Kolūkui pradėjus plauti dobilus ir juos vežti į klojimus, Raupio šeima irgi nesnaudė. Padarius reviziją, Raupių pašiūrėje buvo rastas prėslas iš kolūkio privogtų dobilų. Apie 150 kg dobilų

Dar ankstyvą pavasarį „Svyturio“ kolūkio valdybos nariai pasakė artelės nariui Ignui Rauplui:

— Kadangi tavo šeima uždarbiauja svelur, mes neduosim 60 arų asmeniniam naudojimui. Ir atrėžė dykinėtojams vos 15 arų. „Labai teisingai padarė!“ — kalbėjosi darbštūs kaimynai.

— Ka gil, mažiau mes dirbam kolūkyje, mažiau ir mums duoda, — rodosi, nusileido Rauplių šeimos galva.

Bet kur tau! Raupys be valdybos žinios asmeninėmis bulvėmis ir daržovėmis užsėjo 60 arų žemės sklypą. Ne gana to. Kolūkui pradėjus plauti dobilus ir juos vežti į klojimus, Raupio šeima irgi nesnaudė. Padarius reviziją, Raupių pašiūrėje buvo rastas prėslas iš kolūkio privogtų dobilų. Apie 150 kg dobilų

revizijos komisija užtilko prie Raupių namų esančiuose krūmuose.

— Ne, daugiau nebegrobstysi, — kalbėjo Raupys, veždamas prisigrobtus dobilus į kolūkio daržinę. — Suklysi žmogus, aitaisytli gallima.

Pailkėjo kolūkio valdyba „algailaujančiai“ Raupio žodžiai, smarkiai jo nenubaudė.

O Raupys tik apsi-

džiaugė, kad taip lengval apėjo kolūkio valdybą.

Ir stai... Nesentai kolūkio agronomas su val-

dybos nariais užėjo į

Raupio kiemu ir vėl ra-

do prisigrobtų dobilų ir šieno.

— Tai paskutinis kar-

tas, — vėl atgaiauja Raupys.

Kolūkio valdyba tu-

rėtu pasirūpinti, kad

grobstumas ir tinginia-

vimas iš tikrųjų būtų iš-

vytas iš Raupių šeimos.

A. Saulevičius



Telšių trikotažo fabriko gaminiai plėčiai žinomi visoje miestų šalyje. Fabriko darbininkai, kiekvieną mėnesį viršydamai gamybinės užduotis, kovoja už šeštojo penkmetėlio pirmojo metų plano įvykdymą pirmą laiko. Nuotraukoje: mezgėja Ona Kuršienė, išdirbo normą kasdien įvykdantį 150–170 procentų, darbo metu.

L. Morozovo (ELTA) nuotrauka.

Pradėjo žiemkenčių sėja

„Artojo“ žemės ūkio arieliės V ir IV brigados pasėjo pirmuosius 10 ha žiemkenčių. Sėją atliko

Panemunėlio MTS mechanizatorių A. Kirstukas ir V. Mikėnas su traktoriu išmestus sėjamosiomis.

Artimiausiomis dienos sėja pradės ir kitos laukininkystės brigados. L. Vaitkūnas

J. TAUPERIS
Lino fabriko direktoriaus pavaduotojas

reikia rauti pagulius, užterštus žolėmis bei atsilikustus brendimo atžvilgiu linus. Piltzolėti linai apsunkina džiovinių, mirkymą, užteršia sėmenis.

Naudinga taikyti dvigubą linų rovimo būdą — pradžioje išrauti ilgus, o paskui trumpus. Tai palengvinia jų rūrūšiavimą ir leidžia gauti geros kokybės pluoštą.

NURAUTŲ LINŲ DŽIOVINIMAS

Kur nurauti linai nemirkom, o klojėjami, prie tai juos reikalinga lauke išdžiovinti. Esant gražiam orui, nurauti linai (nesurišti pėduose) paklojami lauke 4–6 val. Per tą laiką jie ap-

vysta; o juo stiebeliai sustambėja. Po to pakeliama ir sūstatomi džiovinimui. Surišti pėduose džiovinti nepalaikama, nes po raiščiaus blogai džiusta, pradeda pelėti bei pūti.

Džiovinti galima konusuose, jų galvutes lengvai surišanti, kad neišvartytų vėjas. Geral džiusta susiolyti „kapelėse“. Taip džiovinant linus, apdžluvus vienatpusi, reikia persuktiką.

LINŲ PARUOŠIMAS MIRKYMIUI

Prieš merkiant linus reikalinga atitinkamai paruošti. Jei bus merkiami žali linai, juos reikia rišti į saujas (rūšiuojant pagal ilgį) ir galvutes nukaršti. Po to saujos atrenkamos pagal stiebelių kokybę ir surišamos į pėdus. Ligitus, pagulustus ir trum-

pesntus kaip 50 cm linus geriau klojēti.

Liniai mirksta įvairių dienų skaičių. Tai priklauso nuo stiebų storio, vandens kokybės, linų rovimo laiko, vandens temperatūros ir t.t. Mirkant linus paprastose linmarkose, pataria ma juos išimti dar ne visai išmirkusi, kai vŕšutiniame stiebo trečialyje mediena lūžianti tik ką pradeda lūžti. Tokie linai, veikiant priešaujant ir drėgmėi, gerai atsklojėja. Kai paklotu linu (sausu) iš atskirų vietu paimtas saujas laužant lengvai atsiškilia spalai, juos reikia pakelti ir suvežti į pastoges.

APMOKĖJIMAS UŽ LINUS

Skatinant kolūkius išauginti gausius linų derilius, yra nustatyti didėjančios produktų pardavimo normos. Už surišmos į pėdus. Ligonius, pagulustus ir trum-

sēmenų centnerių kolūkui parduodama 60 kg kviečių, už sėmenis, pristatytus virš plano, kviečių parduodama dvigubai daugiau (centneris kainuoja 33 rb).

Už 1 centnerį pagal planą pristatyti sėmenų parodama 3 kg augalino aliejaus arba cukraus, 15 kg išspaudų, už 1 ctn pristatyti viršum plano — 12 kg aliejaus arba cukraus ir 35 kg išspaudų.

Produktai parduodami pagal papigintas valstybines kainas.

Be to, už pristatytus linų sėmenis virš 50 kg iš vieno ha iki kontraktacijos plano įvykdymo mokama 100 procentų priedo prie paruošinės kainos, o už pristatytus linų sėmenis mokama 150 procentų priedo prie paruošinės kainos.

Taip pat mokami pildinėti priedai už pristatyti, pluoštą ir šiaudelius geresnės kokybės, negu nustatyta kontraktacijos sutartyje, jeigu įvykdytas kontraktacijos planas.

Už pristatomus 100 kg linų šiaudelių Nr. 1 kontraktacijos plano sąskaiton parduodama pasitikinės prekybos būdu po 20 kg, o už viršplaninius pristatyti — po 40 kg kviečių.

Kolūkiams rekomen-

duojama iš gaunamų 50

Nauji eileraščiai

P. MILAKNIS

DUONA

Kiekvienas puikiai žino: Užteks ant stalo duonos. — Ją liaudis išaugina, Erdvius pastato kluonus.

Yra duonelei kletys Ir ūžesys malūnų.

Be duonos — nėr kur dėlis,

Geral, kai duonos būna.

Šeima stai susirinko

Po darbo apte stalą.

Ir rankos šeimininko

Vetus riekėm apdalo.

Kiekvienas, kurs netingi,

Teisetai gauna rieke.

Ziūrek tik, šeimininke,

Kas tavo duonos siekia!

Slapčiom prie stalo slenkia

Nutukęs spekuliantas

Ir tiesia gobštą ranką

Ir tuo duoną šventą.

Perdien jis valdžią keikia,

Kalp maro darbo bijos

Ne, duonos jam nereikia,

Jis tempta ją galvijams.

Užteks! Kas dirba, — žino,

Kad gaus jis savo dalį.

Bet duoną kas gadina,

Praginkim tą nuo stalo!

Tai čia su tėvo kepure Sekiodauvą artoją, Rudens kvaipais ugniaukre Kvepėjo buvėnojat.

Čia per naktis spinksle gūščiot

Virš knygos nepaliouę,

Ir mintys neramaus berniukščio

Ir žygius veržes, brovės.

Ir čia kadaise suradau Tau, o mielas drauge...

Atsiminimų širdžiai daug Gimti kampelai saugo,

Lai gerės skrenda virš galvos!

Laimingo kelio joms!

Paliek.

Ir žemės mano ir tavos

As nesiu niekur, niekur!

Esant linų kontraktacijos planui virš 140 kg iš ha (perivedus į pluoštą), už pristatyti linų produkciją virš 70 kg iš ha mokama 100 procentų priedo prie paruošinės kainos, o už pristatyti kiek viš 140 kg iš ha mokama 300 procentų dydžio priedas prie paruošinės kainos.

Taip pat mokami pildinėti priedai už pristatyti, pluoštą ir šiaudelius geresnės kokybės, negu nustatyta kontraktacijos sutartyje, jeigu įvykdytas kontraktacijos planas.

Už pristatomus 100 kg linų šiaudelių Nr.



RAŠYTOJAS JONAS ŠIMKUS

(Ryšium su 50-osiomis giminėmis)

Kaip ir kiti to meto pažangūs Lietuvos rašytojai, J. Šimkus vis aiškiau maled revoliucinį kelią, i kurį vedė Lietuvos Komunistų partijos vadovaujama darbo žmonių kova. 1939 m. rašytojas lankėsi Maskvoje. Tarybų šalis padarė didelį poveikį J. Šimkaus kūrybinei veiklai.

Fašistinės diktatūros nuvertimą ir Tarybų valdžios paskelbimą Lietuvoje J. Šimkus sutiko su dideliu entuziazmu ir iš karto išjungė i aktyvų darbą. Jis redaguoja „Darbo Lietuvą“, po to „Tarybų Lieluvą“, pasirodo su kovingais publicistiniais straipsniais, veikliai pasireiškia visuomeniniam darbe.

Karo metais pasitraukės į šalies gilumą. J. Šimkus kartu su kitais tarybiniais lietuvių rašytojais išjungia i aktyvą kovą prieš hitlerinius okupantus. Jis dirba Maskvoje ir Kuitiševė Visas Junginio Radijo komiteto lietuviškoje redakcijoje. Iki 1945 m. jis éjo „Tarybų Lietuvos“ laikraščio redaktoriaus pareigas, kurį laiką redagavo „Tiesą“. Karo metais raše kovingus publicistinius straipsnius, naujus poezijos ir prozos kūrinius, persunkus tarybiniu patriotizmu, tautų draugystės jausmu ir neapykanta išnaudotojams. J. Šimkus pasižymėjo kaip rašytojas-antifašistas.

Gerlausiuse savo kūriniuose, kaip apsakyme „Betėvio dalia“ (rinkinys „Kova dėl dievo“, 1937 m.), rašytojas nupiešė samdinio, aktyvaus kovotojo prieš liaudies engėjus pavalkią, demaskavo reakcinę katalikų dvareinkijką.

Ankstyvuose, buržuazijos viešpatavimo metais paraštuose J. Šimkus kūriniuose atspindėjo darbo žmonių vartai, vis labiau ryškėjo užuoja išnaudojamiesiems ir neapykanta išnaudotojams. J. Šimkus pasižymėjo kaip rašytojas-antifašistas.

J. Šimkus éjo kartu su priešakinė „Trečio Fronto“ dalimi – su P. Cvirka, S. Nérli, A. Venclova ir kitais rašytojais, kurie kélé balsą prieš fašizmą.

Tarybinių Armijų pergalės triukiniant hit-

lerinę kariauną, dar lik dalinai išlaivinus Tarybų Lietuvą, J. Šimkus buvo gimatame krašte. Hillerinkų nunokotame Kaune pasirodo J. Šimkaus redaguojamas „Tarybų Lietuvos“ laikraštis. Rašytojo straipsniai ir kūrinių šaukė Lietuvos liaudių gimojo krašto atstatymą. Persikėlės į Vilnių, kur éjo „Tiesos“ redaktoriaus pavaduotojo pareigas ir kartu redagavo „Literatūrą ir meną“. J. Šimkus su nauja jéga pasireiškė kaip gabus rašytojas-visuomenininkas.

J. Šimkus pasireiškė su aktualais apsakymais, apysakomis, vaizduodamas krašto atstatymą, tarybinį patriotizmą, tikėjimą šviesia komunistine ateitimi. 1953 m. išėjo J. Šimkaus knyga „Apsakymai“.

Didelį darbą J. Šimkus nuveikė tarybtinės lietuvių literatūros ugdymo ir populiarinimo srityje. 1950 m. jis paraše apybražą „Tarybinė lietuvių literatūra“. J. Šimkus ilgą laiką buvo Lietuvos Tarybinės rašytojų sąjungos pirmininku. Šiuo metu jis yra „Pergalės“ žurnalo atsakingasis redak-

torius. 1947 m. rašytojas buvo išrinktas Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos deputatu.

Tarybinė vyriausybė aukštai įvertino J. Šimkaus nuopelnus. Tėvynėl: Jis apdovanotas Darbo Raudonosios Vėliavos, Tėvynės karos laipsnio, Raudonosios Žvaigždės ordinai ir medaliu „Už šaunu darbą Didžiajame Tėvynės kare“.

Palinkémime jubiliatui naujų kūrybinių jégų, kurios įkvėptų jį pasireiškšt dar reikšmingesnias literatūrinio bei visuomeninio darbo laimėjimais! D. Roda

KAI THTO NERA...

Rodos, dar pavasarijal vandenys nuplovė tiltą nuo Ragelių – Kamajų viškelio. Kažkas per Audros upokšnį perkelo dvi lenias pėsciųjų naudojimuisi, o važiuoti susirado brastą, darydami lanką per kolūkio pievas.

Praėjo vasara, o tilto vis nera. Dabartiniu metu, pagausėjus vandens Audroje, susiseikimas šiuo viškeliu beveik nutrauktas. Ką į tai atsakys rajono kelių skyrius? V. Ragelis

ŠAI JIE, VAGILIAUTOJAI!

Tai įvyko miesto arbatiškėje. Padavėja P. pastebėjo ant piliečio Aleksiejaus staliuko dingsnias šakutes. Girlas jaunuolis, padavėjai aplatal užsiminės, vieną jų ištraukė iš už bato aulio. Antrą surado miličijos darbuotojai kitame bate.

Valstybei – menki nuostoliai, nes šakutės kainuoja kapeikas. Bet jaunuolio moralei – nesvari dėmė.

Panašią istoriją su šakutėmis „iškrėtė“ toje pačioje arbatiškėje Rokiškio tarybinio ūkio darbininkas R. Kotovas. Jis – keturių vaikų tėvas. Taip elgdamas, jis daro didelį moralinį prasižengimą auklėjant vaikus.

Minėtų piliečių elgesys susilaikė visuomenės pasmerkimui. S. Martinaitis

Salomėjos Neries vardo kolūkio brigadininkas Latvėnas, vėlėto to, kad griežtais kovoti su derliaus grobystoja, pats grobsto. (Faktas).



AKMOLINSKO SRITIS. I pagalbą Esilsko rajono tarybinio ūkio „Svobodnyj“ plėšinių žemų pionieriams nulmant derlių atvyko 140 Tomsko studentų. Jie paskirstyti į brigadas. Dalis jaunuolių dirbo prie kūlimo, 12 studentų buvo paskirti kombainininkų pavaduotojais. Itemplas darbas laukiose buvo derinamas su pulku poilsiu. Tarybinio ūkio klubo kasdien buvo demonstruojami filmai, vykdaus meninės savyveiklos koncertai. Studentų paslaugoms buvo skirta skaitykla, biblioteka. Sekmadieniais ir poilsio valandomis jaunimas rengdavo sportinius žaidimus. Nuotraukoje: studentų grupė išėlina į darbą. Iš kairės į dešinę – Aleksejus Prilepko, Marija Kabanova, Galina Vlasenko, Zinaida Breidakova, Andrejus Želdmanas, Marija Volkova.

F. Salnikovo (TASS) nuotrauka.

SUSITIKIMAS SU JAUNAISIAIS SPECIALISTAIS

Sekmadienį 1-oje vidurinėje mokykloje įvyko rajono mokytojų susitikimas su jaunaisiais pedagogais, šiemet baligusiais aukščiausias bei vidurinės pedagoginės mokyklas ir paskirtais į Rokiškio rajono mokyklas.

Štai metais į Rokiškio rajoną paskirti 32 įvairių specialybų mokytojai iš Vilniaus universiteto, pedagoginių instituto, Kauno kūno kultūros instituto, Panevėžio pedagoginės mokyklas ir kitų mokslo įstaigų. Tai naujas vertingas papildymas nuolat augančiam rajono mokyklių tinklui.

Naujai paskirtieji mokytojai susipažino su savo direktoriais ir bendradarbiais, pasidalino mintimis dėl būsimomo darbo. Susirinkime kalbėjė švietimo ministeri-

jos, liudės švietimo skyriaus, partijos ir komjaunimo komitetų atstovai sveikino jaunuosis specialistus ir linkėjo ištvermės sunkiame ir atsakingame darbe.

Giliu įspūdži paliko jaunuju pionierių pasirodymas: Jie pasveikino savo naujuostus auklėtojus, iteikė jems gėlių, pasižadėjo gerai mokytis ir būti pavyzdingo elgesio.

Susitikimo proga buvo išleistas satyrinis mokytojų sienlaikraštis, atlikta naujai paruošta meninė dalis.

Jaunieji mokytojai išvyko į darbovietes kūpini pasirýzimo dirbtu ir išsitikinę, kad rajono mokytojų kolektyvas jiems padės žengti pirmuosius savarankiško darbo žingsnius.

J. Rugys

Mūsų laikraščio Nr. 65 (1497) tilpęs straipsnis „Kovokime su gyvullių bergždumu“ buvo apsvarstytas eilės kolūkų valdybų posėdžiuose. Liudo Giro vardo kol-

ūkio pirminkas pranešė, kad karvių fermos vedėjų naujai paskirtas Vytautas Glemža. Jis išgyta 18 produktyvių karvių. Karvės ganomas gerose ganyklose ir papildomai seriamos žalitoju pašaru. Pritinta eilė priemonių karvių bergždumo likvidavimui.

Apie tai, kaip kovoja su karvių bergždumu, gautas atsakymas taip pat iš Salomėjos Neries vardo kolūklo.

NAUJOS KNYGOS

Vaisybinių pensijų įstatymas. V., Laikr. ir žurn. 1-kla., 1956. 67 p. 25.000 egz. Rb 0,50.
Skatkinas, L. Vaikų mokyklos ir tėvų pareigos. K., Valst. ped. lit. 1-kla., 1956. 76 p. 6.000 egz. Rb 1,20.

Abrikosovas, A. Bražyba. D. 2. Vld. m-klos VIII–X kl. K., Valst. ped. lit. 1-kla., 1956. 270 p. 15.000 egz. Rb 2,90.
Kubilius, V. Teofilius Tilvytis. V., Valst. grož. lit. 1-kla., 1956. 79 p. 10.000 egz. Rb 2,15.



„BUA-DIU-KAZJÉ“ KATASTROFA

Pranešimais iš Belgijos, rugpjūčio 23 dieną vakare buvo nutraukti gelbėjimo darbai šachtose „Bua-diu-Kazjé“ Šarlerua baseine. Nepaisant visų pastangų, nepavyko išgelbėti nė vieno žmogaus iš 263 katastrofos užkluptų šachtininkų.

Kaip žinoma, katastrofa įvyko todėl, kad krito vagonėlis ant neizoliuoto kabelio. Tai sukelė trumpą susijungimą bei gaisrą.

Belgų laikraštis „Le Suar“ ir prancūzų savaitraštis „Frans observater“ nurodo, kad kalnakasių tragisko žuvimo priežastis yra bogaus saugumo technika ir pasekę iengimat Belgijos anglies pramonėje.

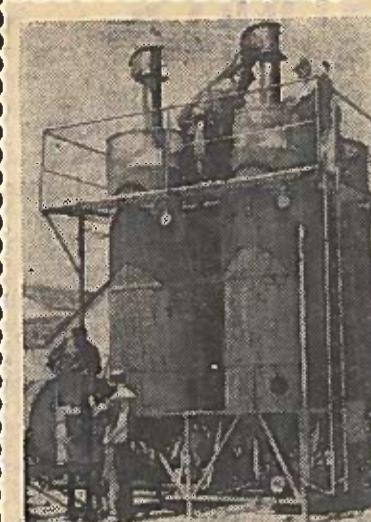
Borinažo (pagrindinis Belgijos anglies basenas) iengimai, rašo „Frans observater“, be galio susidėvėjė.

Dėl šios priežasties tik per paskutinį pusmėnesį Belgijoje įvyko jau trys katastrofos. Per praėjusį dešimtmétį Belgijos šachtose žuvo daugiau kaip tūkstantis kalnakasių.

Belgijos šachtų savininkai nenori eikvoti lėšų saugumo technikai, nes šios „neproduktyvių“ išlaidos mažina jų didžiulius pelnus.

Žuvusių kalnakasių larpe — seniai, išdirbusieji po žeme daugiau kaip 30 metų, ir 14—15 metų amžiaus jaunuoliai, 107 belgai ir 139 italai ir t. t.

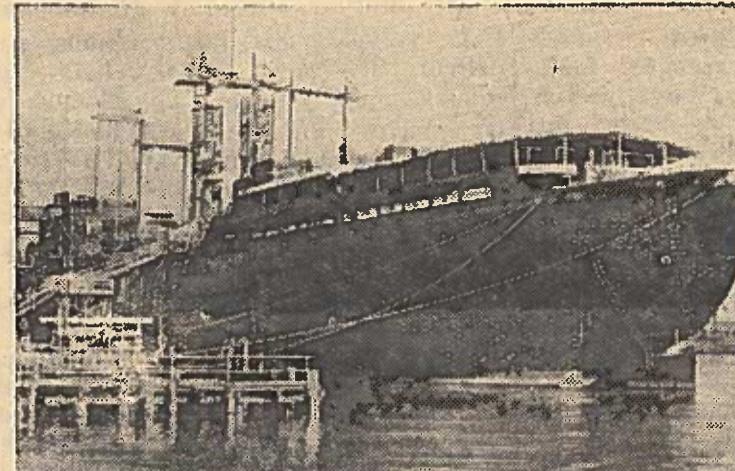
Visų šalių darbininkai pareiškia savo užuojaudą žuvusių šeimoms, organizuoja joms pagalbą. Jie smerkia tikruosis tragedijos šachtoje „Bua-diu-Kazjé“ kaltininkus — šachtų savininkus, kaupiančius didžiulius pelnus darbo liudies vargo ir kančių kaina. A. Olšanis



Nutraukojė: (kairėje) Čekoslovakijos maisto pramonės mokslo tyrianojo instituto kolektyvas pasiūlė naują grūdų džioviklos konstrukciją. Oro kaltinimui panaudojamas senas pertaisytas lokomobilis, kuris per valandą įkaitina 40 tūkstančių kubinių metrų oro iki 130 laipsnių. Likusieji grūdų džioviklos mazgai veikla su dizelinio motoro pagalba. Agregato našumas — 10 vagonų grūdų per parą. (Viduryje) Stambausioje Vokietijos Demokratinės Respublikos laivų statykloje „Vornov-verft“ Varnemiundėje baigta stambaus prekybinio 10 tūkstančių tonų talpos laivo, pavadinimo „Froindshaft“ („Draugystė“), statyba. (Dešinėje) Kinijos Liaudies Respublikos jaunimas aktyviai dalyvauja socialistinėje statyboje. Čančunio automobilių gamykloje su didžiuliu entuziazmu prie pusbauautomatinės staklių jaunimo brigados bare dirba Cian Li.

Čekoslovakijos, Centralbido ir Sinchua agentūrų nuotraukos.

UŽSIENIS NUOTRAUKOSE



Paukščių diena

Daugumas mūsų paukščių labai judrūs ir daug laiko praleidžia ore. Ypač daug skraidytį jėms tenka tada, kai mai-tina savo édrius paukščiukus. Žvirblis, rinkdamas maistą, per dieną padaro 80 kilometrus, žvylė — maždaug 100. Musinukė, pečialanda, devynbalsė ir kitų smulkūs paukščiai, renkančių maistą netoli lizdo, padaro per dieną 40—50 kilometrus. Puikus skrajinės — čiurlys, kurio siluetą giedriomis dienomis visi įprato matyti aukštai padangėje, per dieną padaro kelią, lygum nuotoliui nuo Vilniaus ligi Maskvos, bandantis — apie 94 kilometrus, tilvikas — iki 150, žasis — 100, antis — 95, sakalas — 90 kilometrus. Sakalas, čiupdamas grobį, krinta iki 100 metrų per sekundę greičiu.

Paukščiukus maitinančių paukščių per parą yra tokie pat aktyvūs, kaip ir skridimui į šiltuosių kraštus metu. O juk plotai, kuriuos jiems tenka įveikti tuo metu,

— milžiniški. Kregždės praleidžia žemą Pietų Afrikoje, 12.000 kilometrų nuo mūsų. Sėjikas išskrenda žiemoti už 15—16 tūkstančių kilometrų. Mažytė pečialanda skrenda iš Šiaurės Europos į Malajos archipelagą.

Dygiauodegis čiurlys, išskrendantis iš Rytų Sibiro į Tasmaniją, įveikia tą kelią per 2—3 mėnesius. Visa eilė ižvirbliai panašių paukščių gyvena Šiaurės platumose lygi pat Čukotkos pusiasalio, bet skrenda iš čia žiemoti ne į pietus, šiltas Rytų Azijos šalis, o per visą Sibirą į Vakarus arba pietvakarius — Pietų Europą ir Afriką. Skrisdami per vandens plauumas, paukščiai priversti įveikti nenulūpdami šimtus kilometrų.

Dėka žledavimo tapo žinomi paskiri atvejai, rodantieji, kokie išvermingi yra paukščiai. Pašto karvelis „Gladiator“ per dieną nuskrido 530 kilometrų nuo Tuluozos į Versallo.

G. Repkovas

MOKSLO IR TECHNIKOS NAUJIENOS

Dunojaus-Laptyšo kanalo statyboje

Ukrainos mašinų-eksavatorių stoties žemėkasių būrlai, bendradarbiaudami su Kinijos MTS mechanizatorių, baigė statyti Dunojaus-Laptyšo kanalo pirmąjį eilę, kurios ilgis 8 suviršum kilometrų.

Kanalas skirtas praleisti Dunojaus vandeniu į Stencovo-Žebrianovo nendrynu platumės. Šie nendryna už-

ima apie 18 tūkstančių hektarų pusiaudykumių druskožemiu. Prie Primorskos kalmo užplanuota pastatyti šliuzus, kurie užkirštų keilią Jūros vandeniu į nendrynas, kai Juodojė Jūroje siaučia rudesnis ir žiemos audros.

Artimiausiomis dienomis vandenį gaus šešios pakrantės ruožo gyvenvietės. (TASS-ELTA).

Plataus ekranu kino teatrai

Ukrainoje vis labiau plinta plataus ekranu kino. Teatrai filmams demonstruoti plačiuoju ekranu yra Kijeve, Charkove, Vorošilovgrade, Dnepropetrovsko, Jie baigtų ienginti Stalino mieste, Odesoje, Jaltaje. Iki metų pabaigos respublikos miestuose dirbs 12 plataus ekranu kino teatry, tame tarpe Stanislave, Černovicuose, Vinicjoje, Makejevkoje.

Šeštojo penkmečio metais respublikos miestuose ir pramonės centruse bus įsteigta 100 plataus ekranu kino teatry. (TASS-ELTA).

T. Ostrožkos grūdų valomoji mašina

Omsko srities Čerlako grūdų valomają „Ostrožko-3“. Bandymai numant derlių Rostovo srities kolūkuose ir Kazachstano dirvonų tardymuose dabar dirba šimtai jo konstrukcijos grūdų valomyjų, kurios praleidžia po 15 tonų grūdų per valandą.

Talentingas išradėjas savamokslis, patobulinęs ankstesnį konstrukciją, sukūrė dar našesnę

(TASS-ELTA).

Laiivas-šaldytuvas pirmą laiko nuleistas į vandenį

Baltijos laivų statybos kolektyvas puse mėnesio prieš laiką baigė nuleidimo į vandenį darbus ketvirtame laive-šaldytuve — dešimt tūkstančių tonų vandens talpos dželiniam elektrolyvje „Zelionogradsk“.

Baltijiečiai nutarė iki metų pabaigos atiduoti šalies žvejybos laivynui tris laivus-šaldytuvus, jų tarpe nuleistą į vandenį laivą „Zelionogradsk“. (TASS-ELTA).

Klaidos atitaisymas

„Po Spalio vėlavia“ Nr. 68 (1500) straipsnyje „Agregatai dirba plinu apkrovimui“ išibrovė klaida. Pirmos skilities antros pastraipos trečią sakinį skaityti taip: „Kūlėjų brigada, susidedanti iš 24 žmonių, kasdinė kombaunu S-4 prikilia iki 9—10 tonų rugiu“.

Redaktorius A. STAŠYS

Pamešą Rokiškio rajono Socializmo keliu-kolūkio apvalų antspaudą laikyti negaliojant. Kolūkio pirmininkas

Plečiasi streikų judėjimas kapitalo šalyse

Viena pokarinių metų ypatybė yra ta, kad nuolat didėja kapitalizmo prieštaravimai. Pagrindinis jų — prieštaravimasis tarp darbininkų klasės ir kapitalistų klasės — igauna visiastresnį pobūdį. Tai, kad kapitalistinių šalių darbo žmonės nenori kęsti priespaudos, išnaudojimo, nuolat blogėjančių gyvenimo sąlygų, rodo streikų judėjimo plėtimas.

Šie metalai pasižymi masiniams streikais. Ypač daug streikų buvo svarbiausiose kapitalistinėse šalyse — Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Anglijoje, Prancūzijoje.

Beveik mėnesį truko

JAV plieno lydimo pramonės darbininkų streikas. Jame dalyvavo 650 tūkstančių žmonių. Tai — vienas stambiausiu Amerikos darbininkų klasės streikų pokartinių metų. Streikas apėmė visų stambiausiu JAV kompaniją, gaminančią 90 procentų plieno ir valcuotų metalų, metalurgijos gamyklas.

Streiką sukelė tai, kad monopolijų savininkai atsisakė patenkinti profsajungos reikalavimų sudarančių naujų kolektivių sutartį.

Tačiau plieno lydytojai išvermingai laikėsi, ir kapitalistų vilčius sužugo. Streiko metu kompanijos turėjo didžiulius nuostolių, kurie,

agentūros Junaited Press pranešimu, siekė 2,5 milijardo dolerių. Jos buvo priverstos daryti nuolaidą. Po to buvo pasirašytas susitarimas. Jame numatoma, darbininkams reikalaujant, padidinti darbo užmokesčių ir išmokėti nedarbo pašalpas. Pirmą kartą JAV metalurgijos pramonėje darbininkai pasiekė, kad būtų padidintas apmokejimas už darbą sekmadieniais ir švenčių dienomis.

JAV metalurgijų laimėjimas kovoje prieš monopolijas turi didelę reikšmę. Sutartys, kurias sudaro plieno lydymo pramonės darbininkų suvienytoji profsajunga su korporacijomis, pa-

prastai yra pavyzdis daugeliui kitų pramonės šakų darbininkų reikalavimams kelti. Plieno lydytojų pergalė jau padėjo JAV aluminio pramonės darbininkams pasiekti, kad būtų patenkinti jų reikalavimai.

Didėja streikų judėjimas ir Anglijoje. Stambiausiosios Anglijos automobilių kompanijos „Britiš motor korporasių“ imonių darbininkų streike, kuris apėmė 13 gamyklos, dalyvavo 35 tūkstančių žmonių. Daugiau kaip mėnesį trunka Škotijos metalurgijos imonių pagalbinių darbininkų streikas.

Prancūzijoje, laikraščio „Jumanite“ apskaičiuojama, vien tik šių metų gegužės ir birželio

mėnesiais įvyko 248 streikai. Juose dalyvavo ne tik atskirų įmonių, bet ir išsiųsalies rajonų darbo žmonės.

Atkakliai kovoja prieš dvarininkus Italijos žemės ūkio darbo žmonės. Samdiniai reikalauja padidinti pašalpas daugiauvaikėmis šeimomis. Pusininkai reikalauja įvesti invalidumo ir senatvės pensijas. Šioje kovoje dalyvauja keturi milijonai Italijos valstiečių. Nesenai jie pasiekė pirmąjį pergalę. Vyriausybės ir dvarininkų atstovai sustiko patenkinti pagrindinius samdinų ir pusininkų reikalavimus.

(B. d.)